

Мандри Лемюеля Гуллівера (скорочено)

Джонатан Свіфт

Подорож до Ліліпутії

I

Батько Гуллівера мав невеликий маєток в Ноттінгемпширі. У нього було 5 синів. Гуллівер серед них – третій. Він учився в Кембріджі дуже старанно, однак витрати на освіту для його батька, чоловіка небагатого, були завеликим тягарем, і через три роки сину довелося кинути навчання та піти в науку до лондонського хірурга. Час від часу його батько надсилав сину трохи грошей, і той витрачав їх на вивчення навігації та математики, бо вони корисні для тих, хто вирішив подорожувати. Він думав, що рано чи пізно йому випаде така доля.

Невдовзі Гуллівер переїхав до Лейдена, де він старанно вивчає медицину. Повернувшись додому, найнявся лікарем на корабель "Ластівка". Там прослужив три роки, постійно подорожуючи. Приїхавши до Англії, він оселився у Лондоні, найняв частину невеликого будинку і одружився з Мері Бертон – другою дочкою власника крамниці.

Та через два роки лікарська практика Гуллівера почала підупадати, і, порадившись із дружиною, він вирішив знову вирушити в море. Шість років працював лікарем на двох кораблях, відвідав Індію та Вест-Індію, приглядався до звичаїв людей і вивчав чужі мови.

Остання подорож була не дуже щаслива, і він вирішив осісти вдома, при дружині та дітях. Три роки чекав, що справи покращаться, але врешті 4 травня 1699 року він відплив з Брістоля на судні "Антилопа". Але вже 5 листопада шквал розбив корабель об скелю.

Гуллівер плив навмання. Нарешті, вкрай знеможений, він відчув під ногами землю. Але пройшовши з милю, не натрапив ніде на ознаки житла чи людей. Страшенно змучений, він міцно заснув на цілих 9 годин.

Вдень він хотів був підвестися, але не зміг і поворухнутись: руки, ноги та довге волосся були прив'язані до землі. Все тіло було обплутане тонкими мотузочками. Гуллівер міг дивитися тільки вгору, і сонце сліпило його. Навкруги чувся якийсь гомін. Незабаром щось живе опинилося у нього на грудях. Це був чоловічок дюймів шести на зріст, з луком та стрілою в руках і з сагайдаком за плечима. Слідом за ним сунуло з півсотні таких самих чоловічків. Гуллівер здивовано скрикнув – і вони з переляку кинулись врозтіч. Але незабаром вони повернулись, і один із них наважився стати перед самим обличчям Гуллівера і крикнув: "Текіна дегул!" Але Гуллівер нічого не зрозумів.

Нарешті після довгих зусиль велетню пощастило розірвати мотузочки й витягти з землі кілочки, якими була припнута ліва рука. У ту ж мить він відчув, що в нього вп'ялася з сотня стріл, колючих, наче голки. Деякі чоловічки намагалися колоти списами в боки. На щастя, куртку з буйволячої шкіри вони не змогли проколоти. Помітивши, що Гуллівер рухається, чоловічки перестали стріляти. Повернувши голову, велетень побачив поміст футів на півтора заввишки з двома чи трьома драбинами. З цього помосту один із чоловічків, мабуть якась поважна особа, звернувся до Гуллівера, потім вони перерізали мотузочки, якими була перев'язана голова. Оратор був середнього віку і ніби вищий на зріст, ніж ті троє, що його супроводили.

Гуллівер майже помирав з голоду, тому що він їв востаннє за кілька годин перед тим, як покинув корабель. Він знаками попросив їсти. Гурго (такий титул був у вельможі) зрозумів його. Незабаром сотні тубільців-ліліпутів вже несли йому їжу. Потім Гуллівер дав знак, що хоче пити, і йому підкотили три бочки, в кожній було по півпінти легкого вина.

Трохи згодом перед Гуллівером з'явився поважний урядовець, посланець імператорської величності. Державна рада ухвалила перевезти велетня до столиці. Гуллівера повинні були доправити туди як полоненого. Велетня схилило на сон, він спав довго, бо в бочки з вином було підсипано сонного зілля.

Ліліпути – неабиякі математики й досягли особистих успіхів у механіці завдяки підтримці й заохоченню імператора. 500 теслярів та інженерів

збудували величезний повіз для Гуллівера. Але найбільші труднощі полягали в тому, щоб підняти його та покласти на платформу. Для цього тубільці вкопали 80 стовпів в один фут заввишки, до них прив'язали міцні канати (не товще шпагату) з гачечками на кінцях, а їх зачепили за шворки, якими обвили шию, руки, ноги і тулуб велетня. 900 найдужчих чоловічків тягли канати, і через три години Гуллівер вже лежав на платформі, міцно прив'язаний до неї. Під час цієї операції він спав глибоким сном. 1500 найсильніших коней тягли повіз за півмилі від того місця, де лежав Гуллівер.

На площі, де зупинився повіз, стояв старовинний храм, що вважався найбільшим у всій державі. Його використовували для різних громадських потреб. Гулліверу його призначено було за житло. Але він ледь туди міг пролізти. Велетня було посаджено на 91 ланцюг розміром з ланцюжок на годиннику дами. Але Гуллівер пересвідчився, що порвати його не зможе, і засмутився.

II

Краєвид був приємний. Вся місцевість здавалась суцільним садом. Ліворуч Гуллівер побачив місто, що нагадувало театральну декорацію. Імператор уже зійшов із башти і верхи наближався до Гуллівера. Цим він наражав себе на небезпеку. З його наказу до велетня підвезли їжу і напої. На зріст імператор був майже на цілий ніготь вищий за всіх придворних. Його величність раз у раз звертався до Гуллівера, але той не розумів його. Коли імператор повернувся в місто, до велетня приставили варту, що мала охороняти його від юрби. Бо коли він сидів біля дверей свого житла, дехто наважився стріляти, і одна стріла мало не влучила йому в ліве око. Полковник із варти вирішив, що найбільшою карою буде віддати бешкетників Гулліверові. Та той, діставши ножа, поперерізав мотузочки, якими були зв'язані полонені, і відпустив їх. Це справило добре враження. Проти ночі довелося Гулліверові залізти у приміщення та лягти спати прямо на землю. Через два тижні з наказу імператора виготовлено було постіль: на возах привезли 600 матраців звичайного розміру. Коли про прибуття Гуллівера стало відомо по всій державі, подивитись на нього приходили всі тубільці. "Села спустіли майже зовсім, і, якби імператор не видав спеціальних наказів та розпоряджень, сільське господарство країни дуже занепало б".

Тим часом імператор раз у раз скликав державну раду, де обговорювали питання про подальшу долю Гуллівера. Утримувати його було дуже дорого. Це могло б навіть призвести до голоду в державі. Не раз при дворі схилялися до думки заморити Гуллівера голодом або засипати лице та руки отруєними стрілами, від чого можна швидко загинути. Але такий величезний труп, гниючи, спричинив би до різних пошерстей, які згодом поширилися б а всю країну.

Коли ж два офіцери доповіли імператору про випадок із бешкетниками, той відразу ж видав указ, який зобов'язував усі села на 900 ярдів од столиці приставляти для Гуллівера щоранку корів, овець та іншу живність разом із відповідною кількістю хліба, вина та різних напоїв. Прислужувати поставили 600 чоловік. Ученим було доручено навчити велетня їхньої мови, і невдовзі він уже міг порозумітися з імператором. Перше, про що він попросив, — це була воля. Імператор відповів, що на все свій час. Проте обіцяв, що з Гуллівером будуть поводитися добре, але обшукають, тому що зброя, коли вона відповідає такій великій людині, повинна бути дуже небезпечною. Гуллівер погодився і посадив двох урядовців, що проводитимуть обшук, до себе у кишеню. Дві кишеньки не були обшукані, тому що Гуллівер держав там речі, потрібні тільки йому. Урядовці склали докладний список того, що знайшли. Коли імператорові його прочитали, насамперед він зажадав, щоб велетень витяг з піхов шаблю і пістоль. Гуллівер попередив, щоб імператор не лякався, і вистрелив у повітря. Це справило враження куди більше, ніж шабля. Таким чином Гуллівер лишився зброї. Так само він віддав і годинник, а також монети, складний ніж, бритву, табакерку, носову хусточку та записну книжку.

III

Тубільці поступово перестали боятися Гуллівера. Він добре підучився їхньої мови й міг уже розмовляти з ними. Одного разу імператорові спало на думку потішити велетня видовищем тамтешніх ігор. Найбільш розважили його канатні танцюристи. "У цій грі беруть участь тільки кандидати на якусь високу посаду або ті, хто хоче запобігти великої ласки при дворі". "Коли хтось, чи то померши, чи то попавши в неласку (що трапляється частенько), звільняє посаду, то п'ять чи шість кандидатів просять у імператора дозволу розважити його та двір танцями на канаті, і той, хто найшвидше підстрибне і не впаде, одержує посаду".

Була в них ще одна розвага: імператор кладе на стіл три шовкові нитки (синю, червону, зелену), ними нагороджують тих, кого він захоче визначити особливою ласкою. Претенденти повинні пролазити попід горизонтальною палицею або стрибати через неї, залежно від того, підіймає її імператор чи опускає. Хто виконує всі штуки найдовше і з найбільшою спритністю, той дістає в нагороду нитку, що носить замість пояса.

За два-три дні перед звільненням Гуллівера до його величності прибув гонець із повідомленням про те, що вони знайшли на березі дивну річ, що, мабуть, належить Чоловікові Горі. Гуллівер зрадів, бо збагнув, що то його капелюх.

Через два дні після цього імператор вигадав собі оригінальну розвагу: наказавши Гулліверові стати на зразок колоса Родоського, розставити ноги, а під ним вишикував військо і провів церемоніальним маршем. У параді взяли участь 3000 піхотинців та 1000 вершників.

Нарешті його величність поставив питання про дарування волі Гулліверові в кабінеті міністрів, але Скайреш Болголам, один з урядовців, чомусь став смертельним ворогом велетня і заперечував проти цього. Змушений погодитися з більшістю міністрів, він склав текст умов, на яких Гуллівер мав бути звільнений. Гуллівер не мав права залишити володіння без офіційного дозволу. Він не вступатиме до столиці без попередження жителів за дві години, не лягатиме на луках і ланах. Він не має права брати ліліпутів на руки без їхньої на те згоди. Якщо виникне потреба, то Гуллівер має бути спільником у боротьбі з ворожим островом Блефуску, повинен допомагати при спорудженні імператорських будівель та доставляти спішні розпорядження. Цей документ було прочитано Гулліверові і потім урочисто знято з нього ланцюги.

IV

Здобувши волю, Гуллівер попросив дозволу оглянути Мілдендо — столицю Ліліпути. Він посувався дуже обережно.

Імператорський палац стояв у центрі столиці, на перехресті двох головних вулиць. Гуллівер дуже хотів побачити покої імператора, але для цього йому знадобилися стільці, які було збудовано з найбільших дерев парку. Тоді він побачив найрозкішні покої, які тільки можна уявити. У них були імператриця та молоді принци, оточені почтом. Її імператорська величність усміхнулася до Гуллівера й ласкаво простягла крізь вікно руку для поцілунку.

Якось уранці до Чоловіка Горі приїхав головний секретар у таємних справах Фелдресел. Він розповів Гулліверові, що 70 місяців тому в імперії утворилися дві ворожі партії, відомі під назвою Тремексенів і Слемексенів, від високих і низьких підборів на черевиках, чим вони відрізняються одні від інших. Його величність звелів надавати урядові посади лише тим, хто носить низькі підбори.

Ненависть між обома партіями дійшла до того, що члени однієї не стануть ні їсти, ні пити за одним столом, ані розмовляти з членами другої.

Але Тремексени, або Високі Підбори, переважають числом. Вся влада поки що в руках імператора, але наступник трону симпатизує Високим Підборам. У всякому разі один із його підборів вищий за другий. І серед цих міжусобиць ще й загрожує напад війська з Блефуску — другої великої держави світу, майже такої ж великої, як Ліліпутія. Вже 36 місяців ці держави перебувають у стані запеклої війни, і ось із якої причини.

Ліліпути розбивали яйця, перед тим як їх з'їсти, з тупого кінця. Однак, коли дід його величності таким чином розбив яйце і урізав собі палець,

видали указ, щоб всі піддані розбивали яйця тільки з гострого кінця. Монархи Блефуску завжди підбурювали народ Ліліпутії на заколоти, а коли ті заколоти придушували, давали притулок вигнанцям. З приводу цієї полеміки видані сотні томів. Імператори Блефуску не раз подавали протести, звинувачуючи уряд Ліліпути у релігійному розколі та порушенні основного догмата великого пророка Ластрога. Але в Аль-корані, книзі книг, написано: "Всі істинно віруючі хай розбивають яйця з того кінця, з якого зручніше". А це вирішує верховний суддя імперії. З цього конфлікту почалася кривава війна. Ворог збудував численний флот і готується висісти на березі Ліліпутії. Імператор бажав, щоб Гул-лівер підтримав його у війні. Але той не вважав за потрібне втручатися в партійні чвари, проте ладен віддати життя, боронячи його високість та велику державу Ліліпутія від ворожої навали.

V

Імперія Блефуску – це острів на північний схід од Ліліпути. Довідавшись про напад, Гуллівер уникав показуватись на березі. У Блефуску про нього нічого не знали. Він розпитав найосвідченіших моряків про глибину протоки. Велетень пішов на північно-східний берег, звідки видно було Блефуску, ліг за горбком і побачив з півсотні високих кораблів і велику силу транспортів, що стояли на якорях. Гуллівер звелів приставити звій найміцнішого канату та багато залізних брусів. Канат був з нашої шворку завтовшки, а бруси – як прутик для плетіння. Велетень сплів канат утрое, з тією ж метою поскручував до купи по три залізні прутики, загнучи кінці гачечками. Причепив 50 гачків до 50 канатів і подався на північно-східний берег. За півгодини перед припливом в самій шкіряній куртці ввійшов у воду, знявши камзол, черевики і панчохи. Менш як за півгодини Гуллівер дійшов флоту. Побачивши його, вороги так перелякалися, що пострібали в море і вплав дісталися берега, де їх зібралося не менше як 30 тисяч. Тоді Гуллівер взяв своє знаряддя, позачіпав гачки за отвори, що були в носі кожного корабля, а шворки від них зв'язав до купи. Поки велетень порався з цим, вороги пускали тисячі стріл. Найдужче він боявся за очі. Раптом він згадав про окуляри – їх не помітили імператорські доглядачі при обшуку. Багато стріл влучили в скельця окулярів, але не завдали їм особливої шкоди. Тоді Гуллівер рішуче перерізав якірні канати, потім, узявши зв'язані до купи шворки з гачечками, легко потяг 50 найбільших ворожих військових кораблів.

Блефускіанці оstownпили. Помітивши, що весь флот пливе слідом за Гуллівером, зняли страшений лемент. А велетень, цілий і неушкоджений, прибув із своєю здобиччю до королівського порту Ліліпути.

Імператор і весь його двір ледь не занепали духом, коли побачили ворожий флот, що швидко до них наближається. Та невдовзі страхи розвіялися, бо з кожним кроком протока мілішала і вже було видно Гуллівера. За цей подвиг його було нагороджено титулом нардака – найвищою почесною відзнакою в імперії.

Честолюбність монархів не має меж, і імператор висловив бажання, щоб Гуллівер знайшов нагоду і привів у його порти решту ворожих кораблів. Проте велетень намагався відрадити його від такого наміру, наводячи як численні політичні аргументи, так і міркування про справедливість, і рішуче відмовився бути знаряддям поневолення незалежного народу.

Наймудріші міністри в державі стали на бік Гуллівера.

Імператор не пробачив цього велетневі. Відтоді його величність і ворожа кліка міністрів розпочали інтригу проти Гуллівера, яка через два місяці ледве не призвела до його загибелі.

Тижнів через три після цих подій із Блефуску врочисто прибула делегація, що просила миру, і незабаром було підписано договір на умовах, дуже вигідних імператору Ліліпути. Після цього від імені свого імператора посла з Блефуску запросили Гуллівера відвідати їхню державу. Той на першому ж прийомі в імператора Ліліпути звернувся з проханням дозволити побувати в Блефуску. Його величність зробив це неохоче.

Якось опівночі біля дверей оселі Гуллівера пролунали кроки тисячного натовпу. Кілька придворних, протиснувшись крізь натовп, благали Гуллівера

йти до палацу, бо в покоях імператорської величності спалахнула пожежа. Той миттю схопився на ноги. До стін покоїв вже приставили драбини й нанесли силу-силенну відер, але вода була не близько. Гуллівер міг би легко погасити пожежу, накривши палац своїм камзолом, але залишив його вдома, бо квапився. І цей розкішний палац неодмінно згорів би дотла, якби не сяйнула одна щаслива думка.

Гуллівер сховався до вітру і зробив це так влучно, що хвилини за три весь вогонь погас. Але імператриця була страшенно обурена вчинком Гуллівера. Вона оселилась у найвіддаленішій частині палацу, твердо вирішивши ніколи не відвідувати своїх колишніх покоїв, і урочисто пообіцяла помститися.

VI

Гуллівер має намір у цьому розділі докладно описати Ліліпутію та деякі відомості загального характеру. Середній зріст тубільців трохи менший, ніж шість дюймів, і йому точно відповідає величина як тварин, так і рослин. Але природа пристосувала очі ліліпутів саме до таких розмірів, і вони бачать чудово, але тільки зблизька.

Ліліпути пишуть не так, як європейці – зліва направо, не так, як араби – справа наліво, не так, як китайці – згори донизу, а так, як англійські дома – навскоси, через сторінку.

Мертвих вони ховають, ставлячи головою вниз, бо дотримуються думки, що через одинадцять тисяч місяців мерці воскреснуть. А на той час земля повинна перекинутись низом догори. І ліліпути стануть просто на ноги. За всі злочини проти держави карають тут надзвичайно суворо, але якщо на суді доведено невинність обвинуваченого, то викажчика віддають на ганебну страту, а з його майна стягають пеню на користь невинного, і про безневинність оголошують у всьому місті.

Шахрайство вони вважають за тяжкий злочин, ніж крадіжку, і тому карають за нього смертю, бо обачливість та пильність можуть уберегти майно від злодія, але проти спритного шахрайства чесність не має чим боронитися. Там кожен, хто подасть достатні докази, що протягом 73 місяців точно виконував усі закони країни, дістає право на певні пільги відповідно до свого стану та життя і одержує пропорційну суму грошей із спеціальних коштів. Крім того, йому дають титул снілпела, тобто законника, який не переходить до спадкоємців.

Призначаючи кого-небудь на державну посаду, ліліпути більше уваги звертають на моральні якості, ніж на здібності. Вони вважають, що правдивість, справедливість, поміркованість та інші подібні якості – під силу кожному і що ці чесноти, при досвіді та добрих намірах, роблять кожного здатним служити своїй країні, крім тих випадків, коли потрібні спеціальні знання. Невіра в божественне провидіння так само робить людину непридатною для громадської посади. Ганебний звичай призначати на високі посади тих, хто добре танцює на канаті, або плазує під палицею, вперше запровадив дід теперішнього імператора.

Невдячність вважається в Ліліпутії карним злочином, на думку ліліпутів, той, хто відплачує злом благодійникові, є ворог і всім іншим людям, яким він нічого не завдячує, а тому він заслуговує смерті.

Їхні погляди на обов'язки батьків та дітей дуже різняться від тих, що є в країні Гуллівера. Ліліпути вважають, що батькам менше, ніж будь-кому іншому, можна довіряти виховання їхніх дітей, і через те в кожному місті є громадські виховні заклади, куди всі батьки, крім селян і робітників, повинні віддавати своїх дітей і де вони вирощуються та виховуються, доки їм мине 20 місяців, тобто у тому віці, коли, на думку ліліпутів, зароджуються певні здібності. Ці школи бувають кількох видів – залежно від статі дітей та стану їхніх батьків. Учителі там дуже досвідчені й готують дітей до життя відповідно до суспільного становища батьків та їхніх власних здібностей і нахилів. Батьки можуть бачитися зі своїми дітьми тільки двічі на рік, кожного разу не більше години. Цілувати дітей дозволяють тільки при побаченні та прощанні, а вихователь пильно стежить за тим, щоб дітям нічого не нашіптували, не говорили пестливих слів і не приносили іграшок, ласощів тощо.

Гулливер не помітив ніякої різниці в їхньому вихованні, зумовленої відмінністю статі, хіба що фізичні вправи для дівчаток не такі важкі. Селяни та робітники тримають дітей удома, бо їм доведеться тільки орати та обробляти землю, і їхнє виховання не має великої ваги для суспільства. Проте для старих і недужих улаштовано притулки, і через це жебрання – ремесло, незнане в імперії.

Далі Гулливер пише про подробиці свого життя й побуту у країні, де пробув 9 місяців і 13 днів. Він сам собі зробив стіл і стілець з найбільших дерев королівського парку. Дві сотні швачок шили йому сорочки з найщупкішого полотна, яке вони мусили складати в кілька разів. Мірки знімали з великого пальця його правої руки, бо в ліліпутів математично точно вираховано, що обвід великого пальця вдвічі більший від обводу зап'ястка, обвід зап'ястка вдвічі більший від обводу шиї, а обвід шиї вдвічі більший від обводу стану.

Одяг шили триста кравців. "Коли камзол був готовий, він скидався на ковдри, які шийють англійські дами з клаптиків матерії, з тією різницею, що був весь одного кольору".

Триста кухарів варили їжу в невеличких хатках, побудованих коло дому Гулливера. Однієї тарілки зі стравами вистачало на один ковток. Якось його почастували таким величезним окостом, що його стало вкусити аж на три рази, але це був рідкісний випадок.

Одного дня імператор заявив, що хоче пообідати з Гулливером в супроводі дружини, молодих принців та принцес. Той їв більше, ніж звичайно, бажаючи вразити двір. І Флімпен, лорд-канцлер скарбниці, ворог велетня, потім відзначив, що утримання Чоловіка Гори вже коштувало його величності понад 1,5 мільйона спрагів (найбільша в Ліліпути золота монета), і порадив імператорові позбутися Гулливера при першій нагоді.

І незабаром чужинець помітив, що втрачає прихильність його величності.

VII

У цьому розділі Гулливер повідомляє про таємні інтриги, що аж два місяці велися проти нього.

Саме коли він збирався відвідати імператора Блефуску, одного вечора цілком таємно прибув до нього поважний придворний і, не називаючи свого імені, зажадав побачення. Він сказав, що Гулливера обвинувачують у державній зраді та інших злочинах, за які карають смертю, та показав звинувачувальний акт. Рада вирішила виколоти Гулливеру обоє очей, така кара якоюсь мірою задовольнила б правосуддя. А згодом, так вважав імператор, можна буде покарати його іще тяжче. Через три дні до Гулливера відрядять секретаря, і він прочитає звинувачувальний акт.

Коли його ясновельможність поїхала, Гулливер залишився вкрай стурбований та збентежений. Нарешті він спинився на такому рішенні. Маючи офіційний дозвіл його величності відвідати імператора Блефуску, він написав секретареві, що був його приятелем, листа, повідомляючи, що від'їжджає. Не чекаючи відповіді, він того ж дня подався до морського берега, де стояв флот. Там конфіскував військовий корабель, прив'язав до його носа канат, підняв якорі, роздягся, поклав у корабель свій одяг і, тягнучи судно за собою, дістався до королівського порту Блефуску, де народ уже чекав на нього. Імператор Блефуску в супроводі найяснішої родини та найзначніших вельмож вирушив йому назустріч. Гулливер сказав його величності, що прибув до них згідно з обіцянкою і з дозволу імператора, його володаря, заради високої честі побачити такого могутнього монарха.

VIII

Через три дні по прибутті до Блефуску, Гулливер помітив на відстані півліги у відкритому морі щось схоже на перевернутий човен. Він пригнав його до берега. Човен був велетенського розміру, як вважали блефускіанці. Тоді Гулливер сказав імператорові, що цей човен послала йому його щаслива доля, щоб дати змогу дістатися до якогось місця, звідки він зможе повернутися на батьківщину, і попросив його величність дати потрібні для обладнання судна матеріали, а разом із тим і дозвіл виїхати. Той погодився.

Через деякий час посланець із Ліліпутії прибув до Блефуску з копією звинувачувального акта. Імператор Блефуску по триденній нараді послав дуже чемну відповідь із безліччю перепрошень. Він писав, що вислати Гуллівера зв'язаного, як то добре розуміє його брат, не має змоги і що незабаром обидва монархи зможуть полегшено зітхнути, бо велетень знайшов на березі величезне судно, на якому може вирушити в море.

Із цією відповіддю посланець повернувся до Ліліпутії.

Це змусило Гуллівера поквапитися і виїхати раніше, ніж збирався, а двір охоче допомагав йому в цьому. 500 майстрів зшили двоє вітрил, Гуллівер зробив снасті, великий камінь пристосував замість якоря.

Через місяць, коли все вже було готове, його величність подарував Гулліверу свій портрет на весь зріст, який велетень зараз же сховав у рукавичку, щоб не пошкодити його. У човен було покладено сто волячих і триста овечих туш, відповідний запас хліба та напоїв і стільки готових страв, скільки спромоглися приготувати чотириста кухарів.

24 вересня 1701 року о шостій годині ранку Гуллівер напнув вітрила.

Невдовзі він побачив судно. Нелегко висловити радість, що охопила його, коли побачив англійський прапор. На судні Гуллівер зустрів свого давнього товариша і все розповів йому, що сталося, але той не повірив йому, гадаючи, що пережиті злигодні потьмарили розум приятеля. Але Гуллівер дістав із кишені корів та овець, що їх узяв із собою.

В Англії він заробив чималі гроші, показуючи свою худобу різним поважним особам і просто цікавим, а перед тим як вирушити в другу подорож, продав за шістсот фунтів.

Пробувши з дружиною та дітьми тільки два місяці, він попрощався і сів на купецький корабель "Пригода". З описом цієї подорожі читач зможе ознайомитися в другій частині мандрів.